

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 419/2021-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], advokátska kancelária, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná konateľ a advokát [REDAKOVANÉ], MBA, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cob 51/2020, 4 Cob 52/2020 a 4 Cob 58/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cob 51/2020, 4 Cob 52/2020 a 4 Cob 58/2020 (ďalej aj „napadnuté konania“). Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v konaní sp. zn. 4 Cob 58/2020 konať bez zbytočných prietahov, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 7 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sa sťažovateľka domáha proti žalovanej obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 3 065,14 eur s príslušenstvom z titulu nezaplata faktúry vyplývajúcej zo zmluvy o dielo uzavretej medzi sporovými stranami a týkajúcej sa stavebných (elektroinštalačných) prác vykonaných pri rekonštrukcii a obnove

kaštieľa v obci [REDAKOVANÉ] Konanie o podanej žalobe sťažovateľky je vedené okresným súdom pod sp. zn. 51 Cb 114/2017.

3. Vo veci rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 51 Cb 114/2017-185 z 21. februára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým žalobe v celom rozsahu vyhovel a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Následne okresný súd doplnčím rozsudkom č. k. 51 Cb 114/2017-217 zo 6. apríla 2018 (ďalej len „doplnčiaci rozsudok okresného súdu“) žalovanú zaviazal povinnosťou zaplatiť sťažovateľke paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 eur. Žalovaná podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu 5. apríla 2018 a proti doplnčiacemu rozsudku okresného súdu 25. apríla 2018.

4. Súdny spis bol 11. júla 2018 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach žalovanej, pričom mu boli pridelené sp. zn. 4 Cob 118/2018 a 4 Cob 119/2018. Dňa 17. februára 2020 bol súdny spis krajským súdom vrátený okresnému súdu bez prejednaní a rozhodnutia vo veci na účely potreby rozhodnutia okresným súdom o návrhu žalovanej na priznanie náhrady trov konania za pojednávanie odročené 19. januára 2018.

5. Okresný súd uznesením z 2. marca 2020 priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania za pojednávanie odročené 19. januára 2018, proti čomu sa sťažovateľka 10. marca 2020 odvolala.

6. Súdny spis bol 16. apríla 2020 opätovne predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach sťažovateľky, ako aj žalovanej. Konaniam o podaných odvolaniach žalovanej proti rozsudku okresného súdu a doplnčiacemu rozsudku okresného súdu boli krajským súdom pridelené sp. zn. 4 Cob 51/2020 a 4 Cob 52/2020. Konaniu o odvolaní sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu z 2. marca 2020 bola pridelená sp. zn. 4 Cob 58/2020 (sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zrejme chybou v písaní uvádza sp. zn. 4 Cob 58/2021).

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka podanie ústavnej sťažnosti odôvodnila konštatovaním, že „od podania odvolania na Krajskom súde v Bratislave, odvolacie konanie vo svojej celkovej dĺžke v trvaní 2 roky a 8 mesiacov nebolo právoplatne skončené. Od prvého predloženia veci Krajskému súdu v Bratislave dňa 10.07.2018 do dňa vrátenia spisu súdu prvej inštancie, odvolacie konanie na Krajskom súde v Bratislave o odvolaní žalobcov proti rozsudku a uzneseniu súdu prvej inštancie, trvalo 19 mesiacov. Následne po opätovnom vrátení veci Krajskému súdu v Bratislave dňa 16.04.2020 do podania tejto ústavnej sťažnosti trvá už viac ako 11 mesiacov, zatiaľ čo Krajský súd v Bratislave dodnes v konaní, o odvolaní nerozhodol.“.

8. Sťažovateľka okresnému súdu, ako aj krajskému súdu vytýka, že si „pre flagrantnú nesústreďenosť viackrát vymenili spisový materiál“, v dôsledku čoho sa odvolacie konanie na krajskom súde viedlo (a súčasne vedie) „pod tromi rôznymi spisovými značkami 4 Cob 51/2020, 4 Cob 52/2020 a 4 Cob 58/2021“.

9. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetnú vec podľa názoru sťažovateľky nemožno hodnotiť po právnej ani faktickej stránke ako zložitú. Samotná neprimeraná dĺžka napadnutého konania pred odvolacím súdom nebola vyvolaná správaním sťažovateľky.

Trvanie napadnutého a stále prebiehajúceho konania na odvolacom súde je na ťarchu len krajského súdu pre jeho „nezákonný, ako aj nesústredený postup“.

10. Sťažovateľka návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia v zásadnom odôvodnila tým, že „*síce celková dĺžka súdneho konania pred porušovateľom sú viac ako 2 roky a 8 mesiacov, ale okrem iného porušovateľ rozhoduje ako odvolací súd o odvolaní sporových strán. Z rozhodovacej praxe Ústavného súdu vyplýva, že odvolací súd má približne rok na vydanie rozhodnutia o odvolaní, z čoho 6 mesiacov orientačne pripadá na štúdium spisu a ďalších 6 mesiacov na prípravu a rozhodnutie vo veci. S poukazom na dvojnásobnú dĺžku odvolacieho konania v tejto veci, je potrebné zdôrazniť zásah do práv sťažovateľa väčšieho rozsahu. Z toho dôvodu si sťažovateľ nárokuje primerané finančné zadostučinenie vo výške 7 500 EUR*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutých konaniach, keďže o podaných odvolaniach nebolo zo strany krajského súdu ako súdu odvolacieho (ne)právoplatne rozhodnuté ani po uplynutí viac ako dvoch rokov a ôsmich mesiacov od ich podania.

12. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05). Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej práv postupom krajského súdu v napadnutých konaniach v prvom rade poukazuje na svoj už opakovane judikovaný právny názor, že k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov môže dôjsť aj vtedy, ak konanie trvá (globálne) neprimerane dlhú dobu, a to bez ohľadu

na to, či v posudzovanom prípade boli zaznamenané prietahy spôsobené postupom súdu. Inými slovami, k porušeniu uvedeného práva môže dôjsť aj vtedy, ak nedošlo v konaní k prietahom, a naopak, i keď k prietahom v konaní došlo, nemusí vždy ísť o porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej dobe, ak konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné uzavretie konania spravidla očakávať (pozri k tomu rozhodnutia ESLP vo veciach *Libanský v. Česká republika* alebo *Králiček v. Česká republika*, obdobne I. ÚS 418/2014, tiež napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04). Pritom ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

16. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

17. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. *Humen proti Poľsku*, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, *Calvelli a Ciglio proti Taliansku*, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

18. Vychádzajúc z uvedeného, si ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti vyžiadal súdny spis, s ktorého obsahom sa dôkladne oboznámil.

19. V rámci posúdenia veci ústavný súd konštatuje, že postup krajského súdu v napadnutých konaniach vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru už bol predmetom rozhodovania ústavného súdu. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 451/2020-18 z 8. októbra 2020 právoplatným 28. októbra 2020 ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k postupu krajského súdu v napadnutých konaniach ako zjavne neopodstatnenú odmietol. V rámci odôvodnenia predmetného uznesenia uviedol: „Sťažovateľka tiež namietala porušenie svojich označených práv postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pred krajským súdom pod sp. zn. 4 Cob 51/2020, 4 Cob 52/2020 a 4 Cob 58/2020. Ústavný súd bez toho, aby bližšie skúmal postup krajského súdu v označených konaniach sťažovateľkou, konštatuje, vychádzajúc zo skutočnosti, že odvolania v označených veciach boli krajskému súdu predložené na rozhodnutie po 13. marci 2020, že je vylúčené, že postupom krajského súdu v označených konaniach mohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľky...“.

20. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom napadnutých konaní vedených krajským súdom je rozhodovanie o odvolaniach podaných stranami sporu, a to proti rozsudku a doplniaciemu rozsudku okresného súdu o priznaní peňažného plnenia na základe zmluvy o dielo a proti uzneseniu okresného súdu, ktorým priznal strane sporu nárok na náhradu trov konania za odročené pojednávanie. Rozhodovanie o uvedených opravných prostriedkoch po právnej stránke možno označiť za také, ktoré tvorí bežnú rozhodovaciu agendu odvolacích súdov.

21. Správanie účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v správaní s'ťažovateľky nezistil také skutočnosti, ktoré by opodstatňovali konštatovanie o ich vplyve na možný vznik zbytočných priet'ahov v posudzovaných konaniach.

22. Tretím hodnotiacim kritériom, ktorého uplatnením ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, bol postup samotného krajského súdu v napadnutých konaniach.

22.1. Ústavný súd predovšetkým uvádza, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa s'ťažovateľ domáha (petit). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čo s'ťažovateľ žiada v petite ústavnej s'ťažnosti, a iba vo vzťahu k subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Vzhľadom na to, že sa s'ťažovateľka ústavnou s'ťažnosťou domáha vyslovenia porušenia ňou označených práv postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Cob 51/2020, 4 Cob 52/2020 a 4 Cob 58/2020 (pravdepodobnou chybou v písaní s'ťažovateľkou nesprávne označeného v petite ako sp. zn. 4 Cob 58/2021), ústavný súd podrobil svojmu prieskumu námietky s'ťažovateľky vzťahujúce sa na ňou označené konania.

22.2. Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že spis okresného súdu bol na účely rozhodnutia o podaných odvolaniach predložený krajskému súdu 16. apríla 2020, pričom konaniam o odvolaní proti rozsudku a doplniaciemu rozsudku okresného súdu boli pridelené sp. zn. 4 Cob 51/2020 a 4 Cob 52/2020 a konaniu o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 4 Cob 58/2020. Uvedená skutočnosť vyvracia tvrdenia s'ťažovateľky, že konanie na krajskom súde bolo vedené pod tromi spisovými značkami z dôvodu viacnásobnej výmeny spisového materiálu medzi všeobecnými súdmi. K vráteniu súdneho spisu krajským súdom okresnému súdu došlo len raz (body 3 až 5 odôvodnenia tohto uznesenia).

22.3. Krajský súd uznesením č. k. 4 Cob 51/2020-364, 4 Cob 52/2020 z 20. mája 2021 právoplatným 29. júna 2021 rozsudok okresného súdu v spojení s doplniacim rozsudkom okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a uznesením č. k. 4 Cob 58/2020-372 z 20. mája 2021 právoplatným 29. júna 2021 zmenil uznesenie okresného súdu z 2. marca 2020 tak, že žalovanej nárok na náhradu trov konania za pojednávanie odročené 19. januára 2018 nepriznal.

23. Dĺžka odvolacích konaní v napadnutých konaniach pred krajským súdom označených s'ťažovateľkou v petite ústavnej s'ťažnosti v trvaní 14 mesiacov (od predloženia spisu krajskému súdu 16. apríla 2020 do vrátenia spisu okresnému súdu 8. júna 2021 po rozhodnutí) podľa názoru

ústavného súdu *prima facie* nevybočuje z medzí ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti v takej miere, na základe ktorej by bolo možné konštatovať porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

24. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj absencia zistenia možnosti vysloviť porušenie označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

25. Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska predmetu konania (tvoriaceho bežnú rozhodovaciu agendu súdov), správania sťažovateľky a postupu krajského súdu, zohľadňujúc celkovú dĺžku napadnutých konaní na krajskom súde, a to niečo vyše roka, konštatuje, že postup krajského súdu v napadnutých konaniach nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, na základe ktorých by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. S poukazom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu